

Offensief. Een leekenspel

Jacques Schreurs

bron

Jacques Schreurs, *Offensief. Een leekenspel*. [Uitgever en plaats onbekend] 1933

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/schr014offe01_01/colofon.php

© 2015 dbnl / erven Jacques Schreurs



Verantwoording.

Dit spel is, voor een deel althans en in een persoonlijke, speelbaren vorm, een positief antwoord op het boek 'Offensive oder Defensive', van Emil Fiedler en is opgebouwd op 'de twee standaarden' uit de Exercitia Spiritualia van den geestelijken militairist Ignatius van Loyola.

Zijn schrijver schreef het voor zielen met baarden en zoo groot was bij het schrijven zijne weelde, dat de rijmen hem van de vingers vloeiden als de dauw uit de baard van Aäron. Alles in dit spel is verantwoord door de liefde, waaruit de schrijver het schreef.

Ga met God, mijn spel, en speel voor God!

DE SCHRIJVER.

‘OFFENSIEF’

‘Repleti sunt omnes Spiritu Sancto et coeperunt loqui’.

Spelers.

PROLOGUS.
WIT KOOR.
ZWART KOOR.
DE KERK.
DE GAVEN VAN DEN H. GEEST.
MICHAËL.
DE EVANGELISCHE RADEN.
LUCIFER.
DE DRIE BEGEERTEN.
DE SCHILDKNAPEN.
DE STRIJDERS.
DE LAUWEN.
DE SLAPERS.
DE WERELDLINGEN.
DE GEVANGENEN.

Proloog.

VOOR HET GORDIJN: DE PROLOGUS, TUSSCHEN HET WITTE EN HET ZWARTE KOOR.

PROLOGUS:

*Opent uw harten, opent uw oogen:
Het spel begint!
Broeders en zusters, de harten ten hooge.
Soms zoo verdwaald en soms zoo blind;
Géén zonder zonden en géén zonder lijden,
Niemand zonder schuld,
Allen begaan met de nood dezer tijden
En van het wee dezer wereld vervuld! -*

*Ballingen in dit dal van tranen,
Pelgrims naar het beter thuis!
Leert weer de klacht van het Kind verstaan en
Hooft den kreet van den Man aan het Kruis.
Negentien eeuwen heeft Hij gehangen,
Broeders, wordt Hij nooit bevrijd?
Weet gij de maat van zijn maatloos verlangen?
Broeders, zijn armen zijn zoo wijd!*

*Negentien eeuwen, als groote gezangen,
Gingen als schaduwen langs zijn wangen....
Broeders, breekt een nieuwe tijd?*

WIT KOOR:

Eeuwen gingen voorbij!

ZWART KOOR:

Eeuwen gingen voorbij!

WIT KOOR:

*Eeuwen waarin het kathedralen
Sneeuwde over de wereldwei....*

ZWART KOOR:

*Maar de Nacht bleef in de dalen
En de wereld bleef aan mij!*

WIT KOOR:

*Gouden bazuinen hebben geblazen:
Witte extasen!
Wonderen vielen als bloesems in Mei...*

ZWART KOOR:

*Eeuwen van dwaasheid, eeuwen van dwazen:
Karavanen gingen voorbij!*

PROLOGUS:

*Keizers hebben zijn Naam beleden.
Koningen streden....*

ZWART KOOR:

en gingen voorbij!

WIT KOOR:

Broeders, nu gij!

PROLOGUS:

*Volkeren vonden in Hem den vrede,
Heidenen hebben zijn Kruis aanbeden
Vroeg en heden....*

ZWART KOOR:

en gingen voorbij!

WIT KOOR:

Broeders, nu gij!

PROLOGUS:

*Heiligen zijn Hem nagetreden
Helden leden....*

ZWART KOOR:

en gingen voorbij!

WIT KOOR:

Broeders, nu gij!

PROLOGUS:

*Martelaars hebben hun bloed gegeven
Maagden haar leven....*

ZWART KOOR:

en gingen voorbij!

WIT KOOR:

Broeders, nu gij!

PROLOGUS:

*Leeraars hebben zijn kleet geweven,
Kunstnaars zijn Beeld in het licht geheven,
Schrijvers schreven....*

ZWART KOOR:

en gingen voorbij!

WIT KOOR:

Broeders en zusters, nu gij!!

PROLOGUS:

*U is de groote Taak gebleven.
Gij gaat niet voorbij,
Eer de duisternis is verdreven.
En Gods volk in slavernij
Wordt de vrijheid Gods hergeven;
Christus, Heer van alle leven,
Bouwt op u zijn heerschappij!*

ZWART KOOR:

Eeuwen, eeuwen gaan voorbij!

PROLOGUS:

*Bouwstof eener nieuwe orde
Moet gij door zijn Geest gaan wordent
Onverwrikbaar fundament,
Hecht vereend door het cement
Van Zijn bindende Genade,
Die u voedt en zal verzaden
Tot een diep en grondig deel,
Waaruit eens het onvolprezen
Alomvattende geheel
Van Gods Stad komt opgerezen; -
Van haar zijn zijt gij het wezen!!*

*Van een bloem zijt gij de steel
Op den wortel van Gods Minne,
Die door u een bloem wil winnen
En herwinnen dus haar Deel.*

ZWART KOOR:

*Eeuwen komen, eeuwen gaan
Eer die stengel zal gedijen.*

*En die bloem in bloei zal staan:
Eeuwen gingen al voorbij en
Eeuwen gaan....*

PROLOGUS:

*Broeders van die ter kruistocht togen;
Harten ten hooge.
Het Spel begint! -
Mocht dit spel een vóórspel wezen
Van het Schouwspel, dat, nadezen.
Aarde en hemel zal verbazen
Als de Geest, die vuren Wind,
Alle wezen àn zal blazen
En het groot Begin begint!*

(gordijn op; zwart koor af.)

Het eerste deel.

TOONEEL:

*RUIM VOORPLAN, DAN TRAPPEN NAAR EEN WIJD STRAK ACHTERVLAK, WAARTEGEN EEN MAJESTUEUS, PAARS KRUIS EN AAN ZIJN VOET, ALS MOEDER DER VOLKEN, IN EEN WIJDSCH PAARS GEWAAD OVER WIT KLEED, DE KERK. REGHTS EN LINKS VAN HAAR OP VOORPLAN EN TRAPPEN: LIGGEN DE SLAPERS, LEUNEN EN ZITTEN DE LAUWEN EN STAAN DE STRIJDEERS.
DE PROLOG LOOPT IN HET EERSTE DEEL OVER, DAAROM:*

WIT KOOR:

*Op dien dag, zullen de bergen zoetheid nederdruppelen
En van de heuvelen zal melk en honing vloeien,
Alleluia!*

DE KERK:

*'k Groet u als zijn welriekend morgenrood.
Melkwitte boden van mijn witste zon!*

WIT KOOR:

*U groeten wij, uw wijde moederschoot,
Waardoor het Leven weerkeert in zijn Bron!*

DE KERK:

O Zoete boden van mijn witste zon....

WIT KOOR:

*Verblijd u, dochter van Sion en
Spring op van vreugde, dochter van Jeruzalem.
Alleluia!*

DE KERK:

*Draag ik geen kleed van boete en van rouw
Om ongeboren en verloren leven....?
Of ik om leed mij zóó verblijden zou....?*

WIT KOOR:

*Om morgenschemer, Moeder, morgendauw....
De leeuwrik heeft zich zingende verheven.*

DE KERK:

*Tot U verhef ik mijne ziel, mijn God,
Op U vertrouw ik; wil mij niet beschamen.
Ach laat mijn vijanden mij niet belachen:
Want al wie U verbeiden
Zult gij niet in beproeving leiden.*

WIT KOOR:

*Zie, de Heer gaat komen en al zijn heiligen met Hem,
En op dien dag zal een groot licht verschijnen.*

WIT KOOR EN STRIJDEERS:

Alleluia!

DE KERK:

*Ik weet dat Hij zal komen in zijn kracht
En op zijn tijd,
Dàn wordt het groote Werk volbracht
En alles wordt herleid:
Hij is de Wet van alle kracht
Het Hart der eeuwigheid;
Zooals het staal naar de magneet
Trekt alle leven saam
In Die èn lichaam is èn kleet; -
En heerlijk is Zijn Naam.
Hij weet zijn tijd en wacht zijn uur,
Zijn arm is lang en sterk,
In water spreekt Hij en in vuur
In aarde en in zwerk;
Ook zonder ons - en uur aan uur -
Voltooit Hij rustig zijn Natuur
Ook zonder ons, voleindigt God zijn Werk.*

*Ik weet: Hij is mij zeer nabij:
Mijn dageraad,
Mijn waterwel.
Die met een blik van zijn gelaat
Mijn vijanden tot voetskabel
Ter neder slaat.
Want Hij is teederheid en macht,
In storm en zuiden-wind,
In wolken is Hij en in bloemen-pracht
En Hij is Koning en is Kind;
Zijn stem verbijstert mij,
Maar nooit gaf zoete lier
Die huiver mij, dat hemelsche plezier
Als in mijn wei, zijn zuivere schalmei
De bloemen wakker lacht...
Zóó is Hij mij nabij:
Waarnaar mijn ziel versmacht! -*

WIT KOOR:

*Gij allen, die dorst hebt komt tot de bronnen!
Zoekt den Heer, terwijl Hij te vinden is*

WIT KOOR EN STRIJDEERS:*Alleluia!***STRIJDEERS:**

*Met braamgewas omsperd
 Hield zich de Bron verscholen
 En liet het dorstig hert
 Om 't koele water dolen.
 Totdat het, afgejaagd,
 Een bange schrei laat hooren
 En 't God om water klaagt....
 Zoo klaagde ook Roelands horen
 door Ganeloen belaagd.
 Tot Roelands hart brak en zijn long,
 Zijn bloed uit zijnen horen sprong!*

*Arm hert, arm Roelandshart! o beeld
 Van die, in nacht gevangen,
 O Lichtbron, naar uw weeld
 En wateren verlangen
 En roepen eeuwen-lang
 En hooren nimmer tijding
 En worden moe en bang
 Om hun bevrijding.*

WIT KOOR:

*Zie, een groot profeet zal komen
 En hij zal Israël verlossen!*

WIT KOOR EN STRIJDEERS:*Alleluia!!***DE KERK:**

*Een nieuwe lente wordt gebracht.
 Een nieuw Jeruzalem.
 De Heer ontwaakt in groote kracht
 En alles wordt zijn stem;
 Elk leed wordt in die stem gesmoord:
 Verlangen en verdriet -
 De heele wereld wordt zijn woord,
 De hemel wordt zijn lied!*

*Dan gaat een hoog-zingend signaal
 O Stad, over uw daken;
 Mijn dooden spreken nieuwe taal.
 Mijn slapenden ontwaken.
 Mijn lauwen, tragen, worden heet*

*Mijn vurigen worden vuur,
In elke straat staat een profeet,
Een bloem op elke muur!*

*En God is zee en Hij is zon,
God is op alle lijnen
Naar Hamburg en naar Lissabon -
Naar Hem gaan alle treinen;
Aan ied're deur wordt God verwacht,
Elk hart zal Hem bewaren,
Op ieder pad is Hij bij nacht
De man met de lantaren!*

*Hij is de rijkstroon van elk rijk,
De scepter van elk land,
Hij kent der menschen weg gelijk
De lijnen van zijn hand;
Hij is verbrand in Zanzibar,
Elk uur wordt Hij ontdekt
En is op elke ossenkar
Die door de steppen trekt.*

*Daar gaat een nieuw en hoog signaal
Van wereld-grens tot grens:
God's stem roept door de wereldzaal:
Den Mensch! -*

WIT KOOR:

God roept den Mensch!

EEN DER STRIJDERS TOT DE SLAPERS:

*Broeders, het uur om uit den slaap op te staan
Is reeds gekomen.
Want nu is ons Heil naderbij
Als toen wij het geloof omhelsd hebben.*

WIT KOOR EN STRIJDERS:

Gode zij dank!

GEVANGENEN (zingen uit de diepte):

*RORATE COELI DESUPER
ET NUBES PLUANT JUSTUM.*

(Dauwt hemelen den Gerechte)
(En dat de wolken Hem nederregenen.)

SLAPERS:

*Wij hebben geen smaak, geen spraak, geen taak,
God heeft ons zoo geschapen;
Maakt geen rumoer, wij hebben vaak,
Laat ons maar rustig slapen.*

STRIJDERS:

*De nacht is voorbij, het Heil breekt aan,
Staat op, eer uw deel u voorbij zal gaan!*

SLAPERS:

*Wanneer het komt, neemt gij ons deel:
Wij slapen, slapen; rust is veel!*

STRIJDERS:

De disch des Heeren staat voor u gedekt!

SLAPERS:

Wij hebben geen honger noch worden gewekt!

WIT KOOR EN STRIJDERS:

*De komst des Heeren schemert in den hooge.
Wij allen gaan Hem zingend tegemoet!*

SLAPERS:

*Broeders, wij hebben geen oogen -
Broeders, wij hebben géén moed!
Een lange droom is als een lange reis
Ook wij zijn op weg naar 't paradijs
Dat wij van verre reeds aanschouwen;
Wij hadden geen stem in het groote lied
O, God, van uw getrouwen,
Geen spraak in het koor der velen;
Wij hadden geen deel in uw verdriet
En willen uw vreugde niet deelen.
Moeder, wij hadden geen smaak in uw melk,
Gèèn honger; gèèn begeeren.
Wij hadden geen deel in uw bittere kelk,
En zullen uw zoete weeren.*

WIT KOOR:

Staat op! staat op! de bruidegom gaat komen.

STRIJDERS:

De slimme slaap heeft hen gansch overmand.

WIT KOOR:

De lampen schijnen in de moerbeiboomen.

EEN SLAPER:

Mijn olie is verteerd;

EEN ANDERE:

mijn lamp is uitgebrand.

WIT KOOR:

*Het bruidslied heeft geklonken,
Het fluitspel breekt al door....*

STRIJDERS:

*De broeders zijn slaapdronken,
Ze hebben oog noch oor....*

GEVANGENEN (uit de diepte, zingend):

RORATE COELI DESUPER

ET NUBES PLUANT JUSTUM.

(Dauwt hemelen den Gerechte)

(En dat de wolken Hem nederregenen.)

DE KERK TOT DE LAUWEN:

Hebt g ij der volken klacht verstaan?

LAUWEN:

De Heer zal hen verlossen!

Elk onzer moet zijn werk nagaan.

Hun slavernij gaat òns niet aan!

EEN LAUWE:

Ik kocht een koppel ossen

En moet hen snel beproeven gaan....

EEN ANDERE:

Ik heb een vrouw getrouwd en haast....

EEN ANDERE:

De Bank, waar ik mijn geld geplaatst

Heb is zoo juist gesprongen....

EEN ANDERE:

Ik kom altijd het allerlaatst:

Ik heb het aan mijn longen....

EEN ANDERE:

*De traagheid heeft mij overmand,
Haar wijsheid zit van mijn verstand
Tot onder in mijn voeten....*

EEN ANDERE:

*Ik was de Moeder nooit tot nut,
En, ongeschikt tot steun of stut,
Zult gij me' ook nu verschoonen moeten....
Ik strompel op den levensweg,
Val over elk gebod;
In godsdienst weet ik weg noch steg,
Nôch soms de weg naar God....*

EEN STEM:

Ik offer Mammon - in 't geniep....

EEN ANDERE:

En ik aan Jupiter....

EEN ANDERE:

Ik volg deemoedig Venus' ster....

SAMEN:

*Maar ons berouw is echt en diep
Rond Paschen: ééns in 't jaar....*

ALLEN:

*Zoo zijn wij allen in gevaar
En elk in slavernij;
Gods heerlijkheid zij openbaar
Maar, Moeder, buiten mij!
Wij hebben, elk, ons zwaar bestaan.
Wie zou 't zich drukker maken:
Elk onzer heeft zijn plicht gedaan -
God regel' zelf zijn zaken!
De majesteit van zijne Stem
Doorschalt de gansche aarde
Van Rome tot Jeruzalem;
Wat hebben wij een waarde?
Ons antwoord heeft geen klem,
Wij zijn slechts wind voor Hem!
Heeft Hij der volken nood verstaan,
Deert Hem hun slavernij,
Hij zelf, zal zijnen vijand slaan:
Elk heeft zijn taak, wij moeten gaan.... (af.)*

DE KERK:

Mijn kinderen gaan voorbijl -

DE GEVANGENEN (uit de diepte):

*RORATE COELI DESUPER
ET NUBES PLUANT JUSTUM.
VIDE, DOMINE, AFFLICTIONEM POPULI TUI
ET MITTE QUEM MISSURUS ES;
EMITTE AGNUM, DOMINATOREM TERRAE,
DE PETRA DESERTI AD MONTEM FILIAE SION
UT AUFERAT IPSE JUGUM CAPTIVITATIS NOSTRAE.*

{Dauwt Hemelen den Gerechte,}
{En dat de wolken Hem nederregen.}
{Zie, Heer, de droefheid van Uw volk,}
{En zend Hem, dien Gij van plan zijt te zenden.}
{Zend ons het Lam, dat de aarde zal beheerschen,}
{Vanaf de rots der woestijn tot den berg van Sion's dochter,}
{Om het juk der slavernij van onze schouders te nemen.}

DE STRIJDERS:

*Zij klagen. Moeder; om het Lam,
Dat voor den dood niet schrikte,
Dat aller zonden op zich nam
En onze wonden likte,
Toen God, die goede Abraham,
Het Oilam van zijn schoot
Tot losprijs schonk aan Adam's stam
Die leeft door zijnen dood.*

*O Lam, dat blij Gods schoot ontsprong
En tusschen wolven raakte,
Die u vermoordden met hun tong
Eer zij uw beenderen kraakten,
En vochten om uw witte vacht,
Daar gij om meelij blaatte
Aan 't kruis. van allen haast veracht
En van God zelf verlaten.*

*O Hemelsch Lam, dat bloedt en sterft
Aan het verguisde teeken,
Terwijl de dood uw wangen verft
En bloed en tranen leken,
Hebt gij den dood om hals gebracht,
Den slaven-band ontbonden:
Het Licht verwon de diepe nacht,
Uw zuiverheid de zonden.*

*Hoe klagen duizend, duizend jaar
 En duizenden geslachten
 Om U, geslacht op het altaar,
 Daar zij U nòg verwachten
 Ook zij zijn met uw Bloed geprijsd.
 Wat nut is in uw Bloed,
 Wanneer, verlost maar ongespijsd,
 Uw Vleesch hen nimmer voedt? -*

*Zie, Heer, de droefheid van Uw volk
 In slavernij verloren,
 Maak ons tot stem, uw stem tot tolk
 En laat, uit ons verkoren,
 Uw boden gaan van huis tot huis,
 Voltooiën 't groote Werk,
 Dat Gij, begonnen aan uw kruis,
 Voleindigt in Gods Kerk.*

GEVANGENEN:

*RORATE COELI DESUPER
 ET NUBES PLUANT JUSTUM.*

(Dauwt hemelen den Gerechte)
 (En dat de wolken Hem nederregenen.)

KERK, STRIJDEERS EN WIT KOOR ZINGEN:

*CONSOLAMINI, CONSOLAMINI POPULE MEUS:
 CITO VENIET SALUS TUA.
 QUARE MAERORE CONSUMERIS?
 QUARE INNOVAVIT TE DOLOR?
 SALVABO TE; NOLI TIMERE:
 EGO ENIM SUM DOMINUS DEUS TUUS,
 SANCTUS ISRAEL, REDEMPTOR TUUS.*

{Troost U, Troost U, mijn volk, dra zal uw Heil}
 {komen. Waarom wordt) gij door rouw verteerd?}
 {Waarom heeft de smart U onkenbaar gemaakt?}
 {Redden zal ik U; wil niet bevreesd zijn: ik ben}
 {immers de Heer, uw God, de Heilige van Israël,}
 {uw Verlosser.}

Het tweede deel.

HETZELFDE TOONEEL; DE KERK ONDER HET KRUIS MET, LINKS EN RECHTS VAN HAAR, TEGEN DEN ACHTERWAND, HET WIT KOOR. OP HET VOORPLAN RECHTS VAN DE KERK, DE EVANGELISCHE RADEN EN LINKS DE DRIE BEGEERLIJKHEDEN: DE MAMMON, VENUS EN JUPITER.

DE BEGEERTEN:

*o, Dwaze minnaars van een kruis
En dwaze volgers van een Dwaas....*

DE RADEN:

*o Arme jagers om een handvol gruis
En domme kouwens op vergankelijk aas....*

MAMMON:

o Dwaas!

ARMOEDE:

o Arme!

MAMMON:

*Wat zijt gij schraal:
Gansch afgevast van 's levens maal!*

ARMOEDE:

*Och arm! wat gaat gij zwaar vermast:
Als een kameel zijt gij belast!*

MAMMON:

Hoe komt gij zóó wijd afgedwaald?!

ARMOEDE:

Hoe raakt gij zóó door 't oog der naald?!

VENUS:

o Gek!

KUISCHHEID:

Ocharm!

VENUS:

Ik pluk de dàg!

KUISCHHEID:

En ik de hemel en ik lach!

VENUS:

Aan u de doornen, mij de roos!

KUISCHHEID

o Dag, o roos al even broos!

VENUS:

Ik ben het zoet, wees gij het zuur!

KUISCHHEID:

Ik ben het ijs, wees gij het vuur!

VENUS:

*Wees gij 't verbod en ik 't gebod -
O, ik zie zon!*

KUISCHHEID:

En ik zie God!

GEHOORZAAMHEID:

Hoogmoedige dwaas!

JUPITER:

*Ootmoedige gek!
O sluipsche slaaf, gekromde nek!*

GEHOORZAAMHEID:

Die heel verkeerd ten hemel stijgt!

JUPITER:

Die averechts ter aarde neigt!

GEHOORZAAMHEID:

Hoogmoed ging steeds den val vooraf...

JUPITER:

*Maar wie valt dieper dan een graf?
Slechts wie door hoogmoed wordt herboren
Ontstijgt en aarde, graf en kruis.*

GEHOORZAAMHEID:

*En die in ootmoed zich verloren
Vinden in God hun hemelsch thuis.*

DE KERK:

*Ziet, altoos weer dezelfde krachten
 Die botsen op elkaar.
 Aan mijne zij: de meest verachten
 En 's werelds meest gevierden dáár;
 't Is eeuwig weer dezelfde strijd,
 Om hier of daar een eeuwigheid....
 Mijn God! mijn God! o mijn arm volk!
 Ik zie een zwarte wolk
 Onheilen trekken langs het zwerk
 En 't licht blindeeren....
 Wie zal hun rampspoed weeren
 En hun vernielend werk,
 Tenzij gij, Heer der Heeren,
 Die heerlijk zijt en sterk
 Stelt paal en perk
 En uwe glorie wilt vermeeren
 Tot luister van uw Kerk....
 Bidt dan met mij, o Raden,
 Den Geest, die u in mij bevrucht
 Met heimelijke zaden,
 Om dauw en sap en zoete lucht.
 Om de genade
 Van zijne Gaven en zijn Kracht
 Tot weerstand van deez' Kwaden
 En dat, bij dag of nacht,
 Ons de bekoring nooit beschame....
 Komt nu en laat ons zingen!*

RADEN EN WIT KOOR:

Amen!

*SAMEN ZINGEN ZIJ, GEKNIELD NAAR HET KRUIS, HET VENI SANCTE SPIRITUS EN
 ACHTEREENVOLGENS NADEREN DE ZEVEN GAVEN VAN DEN HEILIGEN GEEST.*

Veni Sancte Spiritus reple tuorum corde fidelium: et tui amoris in eis ignem accende.
 Kom, H. Geest, vervul de harten uwer geloovigen en ontsteek in hen het vuur uwer
 liefde.

WIJSHEID:

*Der kindren Wijsheid is der Moeder troost:
 Zoo zendt de Geest mij. Gave, tot uw Kroost.*

VERSTAND:

*Zie, op de weegschaal van elk Recht,
 Ben ik de naald die strak de waarheid zegt.*

STERKTE:

*Ik ben een zwaard, en voor wie mij omvat,
Word ik tot ringmuur en versterkte stad.*

RAAD:

*Ik ben 't compas en wie mij controleert,
Weet waar hij gaat en hoe hij wederkeert.*

WETENSCHAP:

*In stede van het speeltuig hunner zonden,
Heeft God me als werktuig tot uw kinderen gezonden.*

GODSVRUCHT:

*Ik zal hun in hun zielen en misschien
God zelve laten zien.*

VREEZE DES HEEREN:

*Mijn adem zal hun oogen doen bevriezen,
Voor zij hun blikken in het Kwaad verliezen.*

SAMEN:

*Van 's Heeren Geest zijn wij de boden
Die gaan zijn komst vooruit:
Hij zal voorzien in al uw nooden -
o Moeder, Bruid! -
Verzamel, Moeder, nu uw kinderen!*

DE KERK:

*Zoo velen slapen zwaar als lood.
Ik kon het niet verhinderen:
De zonde wiegt hen in haar schoot
Mijn kinderen....
De zonde wiegt hen totterdood....
o Raad, hoe red 'k hen uit den nood,
Hoe krijg ik hen weer in mijn schoot?*

SAMEN:

*God zal voorzien in àl uw nooden:
De slapers wekken en de dooden!*

DE KERK:

Hoe krijg ik hen weer in mijn schoot...

WIJSHEID:

Als zij mijn roepstem hooren....

DE KERK:

Zij hebben geen ooren!

STERKTE EN RAAD:

Als wij hun hoofd bewogen....

DE KERK:

Zij hebben geen oogen!

STERKTE EN RAAD:

Als ik hun hart beklem....

DE KERK:

Zij hebben geen stem!

VERSTAND:

*Wij zijn gezonden voor wie leven,
Voor deze is ons geen taak gegeven....!*

DE GAVEN:

Verzamel, Moeder, uwe kinderen!

DE KERK:

*Zoo velen, toen het stormen kwam,
Die onverhoeds de windvlaag nam,
Liggen nu zwaar en vleugellam
Ter aarde als vlinders....
o Raad en Sterkte, alle Gaven spreekt:
Hoe moederliefde helpen kan zoo velen....*

DE GAVEN:

*Eén, die 't geknakte riet niet breekt.
Zal alles, allen heelen.*

DE KERK:

*Het Brood des Levens wilde niet verteeren,
Zij zijn zéér krank en zonder moed....*

WIJSHEID:

*Ik zal hen voeden als men kinderen voedt
En langzaam eten leeren.*

DE KERK:

Zeer moe zijn zij en zonder één begeeren....

STERKTE:

*Ik zal hen langzaam, voet voor voet,
Als zwakken loopen leeren.*

DE KERK:

*Zij hebben reuk nòch smaak voor 't Goed
Dat roest noch mot verteeren....*

VERSTAND:

Ik schenk hen inzicht, drop na drop.

RAAD:

Ik leer hen langzaam het gewicht der waarden;

GODSVRUCHT:

Ik geef hen inzicht, dieper licht;

VREEZE DES HEEREN:

Ik leer hen 't evenwicht.

WETENSCHAP:

*Ik beur hun zielen zeer voorzichtig op
Van deze aarde.*

DE GAVEN:

*Verzamel, Moeder, uw getrouwen,
Uw goede strijders om uw Schoot!*

DE KERK:

Zij zijn aan 't werk!

DE GAVEN:

Wat werken zij?

DE KERK:

Zij bouwen!

DE GAVEN:

Wàr bouwen zij?

DE KERK:

*De wereld is zoo groot
Van 't Noorderlicht tot Zuiderkruis....
Zij bouwen aan het wereldhuis
En aan mijn Moederschoot!
In de eenzaamheid van het eeuwig ijs
En in 't gebied der felle zon
Bouwen zij aan het paradijs.
Trots Babel, Baal en Babyion!*

*Zij bouwen vóór de zon verrijst
En bij de koele maan -
Zij zijn de lange karavaan*

Die hijgend door de late laan
 En dorstig verder reist;
 Mijn zonen zijn te land, ter zee
 En zingen het nieuwe Lied,
 Hun karavaan kent nimmer vreë
 De Blijde Boodschap heeft geen ree
 Noch grens noch grensgebied!
 Mijn zonen bouwen aan mijn Schoot,
 Zoo bouwen zij aan God -
 Zoo bouwen zij der wereld lot
 En is de wereld groot
 Nog grooter is de liefde en het grootst is God!

DE RADEN:

Gij weet, o Moeder, wie hun zwakheid stutten,
 Aan welke bronnen zij hun krachten putten!

WIJSHEID:

Zij bouwden door de Wijsheid wijs,

VERSTAND:

Geleid door het verstand;

RAAD:

Ik was hun snoer en regelmaat,
 Het lood dat men bezinken laat,

STERKTE:

Door mij hielden zij stand;

GODSVRUCHT:

Ik was hun warmte en sneeuw en ijs,

VREEZE DES HEEREN:

Ik: koelte in zonnebrand;

WETENSCHAP:

Ik ben hun kroon en prijs.

DE GAVEN:

Verzamel, Moeder, uw schildknapen.
 De Geest wil hen tot ridders slaan;
 Want God roept allen nu te wapen:
 Het groote offensief vangt aan!

DE KERK:

Zij zijn ter leerschool van den Geest; zij leeren
 Den Kruiszin en de krachten van 't Gebed;
 Het Zwaard hanteeren en het Schild pareeren

Den stoot braveeren! - En zij leeren
 Hoe men de wapenen des geestes wet
 En moeizaam 't taai metaal
 Tot maan-wit staal
 En lansen en floretten plet.
 En langzaam, met hun lansen en hun zwaarden,
 Groeit óók hun moed
 En groeien hunne baarden -
 Totdat de meesters zeggen: het is goed!

Zóó worden zij voor 't Avontuur
 Geoefend en gestaald;
 Gelijk het ijzer in het vuur
 Gelouterd en doorstraald
 Van Hem - die 't Leven is en geeft,
 Van wien zij - eenmaal één met Hem
 Doorbrand, doorgloeid, doorlicht, doorleefd -
 Het Leven worden en de Stem!

Zoo erven zij - en het is goed -
 Voor Christus' werk den fieren gloed
 Van bijna twintig eeuwen.
 En door het Vleesch van 't Lam gevoed
 Groeit met hun baarde' in hen een moed
 Van jonge leeuwen! -

DE RADEN EN DE GAVEN:

Wij waren allen min of meer hun meesters
 Hetzij als schuurzand, slijpsteen of als les;

DE RADEN:

Wij zijn de bloesems dezer jonge heesters;

DE STERKTE:

Ik was het mes!

DE SCHILDKNAPEN:

Moeder, de meesters zeggen: het is goed!

DE KERK:

Wat wilt gij, kinderen?

DE SCHILDKNAPEN:

Dienen! Dienen! Geven!!

DE KERK:

Weet: wie zich zelf weg geeft: geeft veel!

DE SCHILDKNAPEN:

*Loopt boordevol van hemelsch leven:
Die zich verliest vindt steeds een beter deel!*

DE KERK:

Wie zegt u dit?

DE SCHILDKNAPEN:

Ons eigen bloed!

DE KERK:

*Schoon zijn de woorden van uw mond,
Doch naar hun oorsprong en hun grond
Wil 'k eerst de Raden en de Gaven vragen;
De meesters zeggen?*

DE RADEN EN DE GAVEN:

Het is goed!

DE RADEN:

Zij zijn ons goed, zij zijn ons welbehagen:

GEHOORZAAMHEID:

Zij zijn gehoorzaam!

ARMOEDE:

Arm van geest!

KUISCHHEID:

en kuisch!

DE KERK:

*Toont wie gij zijt en legt uw goed
En al uw siersels aan mijn voet
En gij: ontvangt van mij het kruis....
De last is licht, het juk is zoet,
Maar lang de weg van huis tot huis!*

DE SCHILDKNAPEN:

*De vogels hadden nesten en de vossen holen
Maar Die de leeljen kleedt: geen peluw en geen steen;*

DE KERK:

Weest Hem bevolen!

DE SCHILDKNAPEN:

*Die alle goed en rijkdom is alleen:
En peluw, kleed, en edelsteen!*

DE KERK:

*Toont wie gij zijt! Hebt gij den moed
Te sterven aan uw zinnen en ellenden;
Zoo legt dit touw u vast aan Christus lenden.
En wacht u voor den brand die in u woedt!*

DE SCHILDKNAPEN:

*Bindt vast het touw dat ons verbindt
Aan eene Maagd en aan een Kind!*

DE KERK:

*Toont wie gij zijt en legt uw eigen zin
In mijne handen als een wapen;
Zoo leg ik u deez' doornen om de slapen
En weet: dit is slechts een begin.*

DE SCHILDKNAPEN:

*Eén werd om ons gehoorzaam tot den dood
En wij, òm Hem, ootmoedig nu ten leven!!*

*ALS HET GORDIJN GEVALLEN IS TREEDT ONMIDDELLIJK DE PROLOGUS ERVOOR MET
DE VOLGENDE AANKONDIGING:*

PROLOGUS:

*Menschen! Het spel wordt onderbroken even
Om alle lieden, klein en groot,
Bedenkijd en verademing te geven
Over hetgeen gezegd werd en geschreven.
Dat, soms welluidend voor het oor,
Wellicht het hart een prik kwam geven:
Vraagt u dan af: wat stak mij? en: waarvoor?*

*Intusschen - want het wereldspel gaat door -
(Ons spel is slechts de kinkhoorn van dat koor)
Zamelt de Kerk van alle kanten
Al haar strijdbare kinderen om haar Schoot
En Satan zijn trawanten
Rond die vervloekte vlag,
Die hij te diep in 't grensgebied der Moeder plantte;
Zoo scharen zich twee legers voor den slag
En onder twee standaarden! -
Maat gij, die toeschouwt, wikt hun waarden
En als ge u, tot op dezen dag,
Nooit vóór of tegen nog verklaarde:
Kiest dan vandaag het kruis - of kiest de vlàg!*

Het derde deel.

HETZELFDE TOONEEL: DE MOEDER DER VOLKEN AAN DEN VOET VAN HET KRUIS, EN RECHTS EN LINKS VAN HAAR, TEGEN DEN ACHTERWAND, HET WIT KOOR. OP DE TRAPPEN, VOOR HAAR, LAGER: DE ZEVEN GAVEN VAN DEN HEILIGEN GEEST.

IN HET VOORPLAN RECHTS MICHAEL MET HET KRUIS, MET AAN ZIJN ZIJDE DE EVANGELISCHE RADEN EN TEGENOVER HEM, LINKS, LUCIFER MET DE DRAKENVLAGE EN DE DRIE BEGEERLIJKHEDEN, VERBEELD DOOR MAMMON, VENUS EN JUPITER; HET GELD, DE WELLUST EN DE HOOGMOED.

ACHTER HEN, SLAGORDENSGEWIJS, HET ZWART KOOR EN DE WERELDLINGEN. ACHTER MICHAEL STAAN DE SCHILDKNAPEN EN DE STRIJDEERS, ZITTEN DE LAUWE EN LIGGEN DE SLAPENDE VOLGELINGEN VAN HET KRUIS.

VOOR HET GORDIJN OPEN GAAT ZINGEN DE GEVANGENEN UIT DE DIEPTE HET 'RORATE COELI DESUPER', BEANTWOORD DOOR HET 'CONSOLAMINI' DER MOEDERKERK.

DE KERK:

*'t Is eeuwig weer der eeuwen strijd
Om menschheid en om aarde:
Twee kampen, twee standaarden
Naar links en rechts een eeuwigheid;
Want telkens, onder andre namen,
Herleeft het Kwaad in andere kleedij:
Begraven reeds voor Tutan-Khamen
Dingt Geld en Goed om wereldheerschappij
En Venus, dood zoolang zich menschen schamen.
Leeft voort in Wellust, schaamteloos als zij.
En even fel als alle Kwaden samen
Stond Jupiter weer op in Hoovaardij!
't Is eeuwig weer der eeuwen strijd
Om hier of daar een eeuwigheid!*

MICHAEL:

*Nu wordt de groote strijd beslecht.
Strijk Lucifer de drakenvlag:
De Duisternis wordt Dag!*

LUCIFER:

Op wiens gezag en met welk recht?

MICHAEL:

*Van Die in een subliem gevecht
U neersloeg, slag op slag!*

LUCIFER:

Geen heerscher zonder slag of stoot
 Geeft zijn gebieden prijs!
 Ik schuw den kamp niet, kèn geen dood,
 Verlies geen paradijs!
 'k Heb uit de keur van uw geslacht
 Door Mammon's glans en Venus' kracht
 Een legioen gerecruteerd! -

MICHAEL:

Die wind is nu gekeerd!
 De Koningsstandaard rukt vooruit,
 Veroverd elk terrein.
 Dat gij met duistere macht omsluit
 Als uw domein!

DE KERK:

Het geldt mijn volk, zoo duur gekocht
 En u zoo lang benijd,
 Dat nu - geroepen en gezocht -
 Van uw juk wordt bevrijd!
 Het geldt mijn volk, waarom ik vocht,
 Mijn kind, dat naar mij schreit!
 Mijn kind, dat ik in naamloos wee
 Gebaad, ten licht! nu beur -
 Dat 'k met een liefde als een zee
 Liefheb en nóg betreur!
 Ik ken mijn kind aan zijne stem
 Ik ken hem aan zijn geur,
 En verafstreef 'k en zegen hem:
 Den erfgenaam mijns schoots
 Dien 'k uit de schaduwen des doods
 Ten leven beur!

LUCIFER:

De drakenflag waai' uit!!
 Want wat ik met mijn arm omsluit
 Houd ik met kracht bezet!
 Mijn troepen drongen keer op keer
 In uw gelederen door!
 Wie vreest er een half-slapend heet?
 Welk leger ging te loor,
 Dat, menigmaal en onverwacht,
 Een kreupel heer ten onderbracht
 In ongelijken strijd? -
 U zij het recht, maar mij de macht!
 Mij de aarde, u de eeuwigheid!
 U 't licht en mij de nacht!

RECHTS:

Het licht verjaagt de nacht!

LINKS:

De nacht beslaat de dag!

RECHTS:

De duisternis wordt licht!

LINKS:

Waai' uit de draken-vlag!

RECHTS:

De koningsstandaard ruk naar voor!

LUCIFER:

Een handvol volk bij ons geschat!

LINKS:

*Ons donker rookt als wolken door
De poorten van uw stad!*

RECHTS:

Wij staan met God!

LINKS:

Wat doet ons dat!

LUCIFER:

*Een slapend heer en hâlf te loor;
Een handje vol!*

RECHTS:

God's kracht terzij!

LUCIFER:

Een handjevol, een duizendste van mij!

MICHAEL:

*Satan, je hebt den Bijbel slecht gelezen
Want, als jij goed gelezen had,
Zou menig beeld en menig blad
Jou tot een klare spiegel wezen
En jou tot schrikbeeld zijn gerezen -
Die zelfs zijn eigen val vergat!*

Maar, smaakt het niet zich-zelve te misprijzen.
 Laat ik jou, Satan, dan verwijzen
 Naar David en naar Goliath,
 Naar Gideon den grijze
 En haast naar ieder blad!
 En laat ik jou beleeren
 Voor nu en voor voortaan:
 Dat zij die strijden in de hand des Heeren
 De stèrken zijn en dat die slààn
 Als Michaël -
 En, dwars door alle heeren,
 Ten zege gaan!

LINKS:

Die slag is oud! Op nieuw gedaan!
 De macht van 't Kwaad is niet te slaan!

MICHAEL:

Hoe ijdel roemt gij op het Kwaad!
 Hij die der dingen ruimte en maat,
 Oók u, zeer kalm en helder meet.
 Die zich met dag en dageraad
 En nacht en avond kleedt,
 Voltooit rustig zijn pronkgewaad
 Dat schepping en verlossing heet!
 Die voor ons oog zijn glans verhult
 Komt, als de tijden zijn vervuld.
 Met gansch zijn majesteit
 En voor de zon van zijn gelaat
 Vliedt, stormgewijs, de macht van 't Kwaad
 Als rook en ijdelheid....

Hij is de Wijze en ziet kalm toe
 En duldt der Kwaden klein gedoe,
 Tot plots, zijn Wijsheid wordt
 De dwaasheid aller dwazen moe:
 Zijn arm schiet nooit te kort!
 Hij is de landman en Hij weet:
 Dat langzaam slechts, bij koud' en heet,
 De beste vrucht gedijt
 En 't lot der Menschheid, aarde en land,
 Rijpt als een appel in zijn hand -
 En tot gerechtigheid!

Zoals een slijper trager slijpt
 Naar waarde van den edelsteen
 Heeft Hij, die de waardij begrijpt
 Der dingen als niet een.

- Toen Menschheid had haar heil verbeurd, -
 Zijn Heilsplan eeuw aan eeuw gekeurd
 Eer 't Licht in 't duister scheen.
 Maar duisternis nam 't Licht niet aan
 En 't werd de eeuwige strijd
 Van opgaan en van ondergaan
 Die, hemelhoog en wijd,
 Opnieuw, ten zegen of ten vloek,
 Van wereldhoek naar wereldhoek
 Door alle geesten slaat!

Het is de strijd van Goed en Kwaad
 Om groôte heerschappij,
 Die eeuwig tusschen Liefde en Haat
 Als tusschen u en mij
 Gestreden, - onvolstreden - staat,
 De strijd om diè soldij
 Die eens, ontfutseld door uw list,
 De Menschheid liet in nood,
 Maar door een Visscher werd gevischt
 Ter diepzee van de Dood,
 Die levend werd door dezen Visch
 Van wien dit Kruis de angel is!

In zijnen Naam en door zijn Kracht
 Daag ik u tot den strijd!

RECHTS, KERK, WIT KOOR EN GAVEN:
 Neen, niet aan ons Heer is de kracht
 Maar u de eer en alle macht
 En voor uw aanschijn beeft de gansche aarde.

RECHTS:
 Wie is als God?!

LINKS:
 Wie is als Lucifer?!

MICHAEL:
 Gevallen geest, verdwaalde ster
 Die zooveel rampspoed baarde!

HOOGMOED:
 Gij siddert, oude Krijger, voor die stem?

LUCIFER:
 De hemel der hemelen zij aan Hem!
 Maar mij de mensch en mij de aarde!

MICHAEL:

Geen enkel mensch, geen voetbreed aarde!

RECHTS:

Wie is als God?!

LINKS:

Waar is uw God!

RECHTS:

Onze God is in de hemelen:

Al wat Hij wil, doet Hij!

LINKS:

Onze goden zijn van de aarde:

Al wat zij willen, doen wij!

RECHTS:

Afgodsbeelden zijn zij: zilver en goud:

Werken van menschen-handen!

LINKS:

Dezen eeren en loven wij!

RECHTS:

Niet de dooden zullen u loven, Heer;

Maar wij die leven, loven den Heer!

EERSTE HALFKOOR:

In armoë des geestes!

TWEDE HALFKOOR:

In honger en spijs!

EERSTE HALFKOOR:

In kuischheid en koude!

TWEDE HALFKOOR:

In vuur en in ijs!

EERSTE HALFKOOR:

In ootmoed gebogen!

TWEDE HALFKOOR:

In Christus voltogen!

LINKS:

*Wij houden het met Lucifer,
Met Mammon, Venus, Jupiter!*

RECHTS:

*Zij hebben een mond en spreken niet;
Zij hebben oogen en zien niet!*

LINKS:

Waar is uw God?

RECHTS:

*Zij hebben ooren en hooren niet.
Zij hebben een neus en ruiken niet!*

LINKS:

Waar blijft uw God?

RECHTS:

*Zij hebben handen en tasten niet,
Voeten en wandelen niet;
Zij roepen niet met hun keel!*

LINKS:

Waar toeft uw God?

RECHTS:

*Al die hen maakten worden gelijk aan dezen!
Gezegend zijn zij die God vreezen!*

LINKS:

Wat talmt uw God? Waar dwaalt uw God?

RECHTS:

*De Koningsstandaard gaat vooraan
Die elk verzet zal breken!
In Christus naam: wij gaan, wij gaan
Verwinnen in dit teeken!*

*DE RECHTERVLEUGEL ZWAAIT IN EEN HALVE CIRKEL NAAR LINKS EN ALS DE
LINKERVLEUGEL GEVLUCHT IS, STELLEN DE RECHTSCHEN ZICH OP DE PLAATS DER
LINKSCHEN.*

*RECHTS LIGGEN DE SLAPERS EN LEUNEN EN ZITTEN DE LAUWEN. MUZIEK VAN EEN
ZACHTE, AANZWELLENDEN WIND; BLOEMEN REGENEN UIT DE LUCHT, DUIVEN STIJGEN
TEN HEMEL; DE ZEVEN GAVEN DALEN AF NAAR DE SLAPERS EN LAUWEN EN EEN ZACHTE
MUZIEK NU ILLUSTREREERT, MET MOTIEVEN UIT HET VENI S. SPIRITUS, DE STEM DER KERK.
HAAR PAARSCHE MANTEL VALT HAAR AF, ZIJ RIJST IN EEN STRALEND WIT KLEED.*

DE KERK:

*De Geest des Heeren vervult de lucht.
De wereld wordt zijn koor
En van zijn geest opnieuw bevrucht.
Doorschenen door en door,
Verheft mijn geest mijn Trooster zeer:
Mijn ziel maakt groot den Heer!....*

LINKERVLEUGEL:

Nôg is het groote niet volbracht!

DE KERK:

*In mij ontwaakt een nieuwe kracht,
In mij een nieuwe tijd
En ik sta vol en onverwacht
Van vuren heerlijkheid!*

LAUWEN:

Zoo rijzen wij in nieuwe kracht,

SLAPERS:

*Ontwaken wij uit diepen nacht
Tot diepe helderheid!*

STRIJDERS:

*Zoo staan wij allen, kracht aan kracht.
Voor 't groote werk bereid!*

DE KERK:

*Nu rijst ik in mijn Moederplicht,
Zoo maatloos vol van naamloos licht,
Als nooit tevoren!
Mijn kinderen: uw Moeder werd herboren!*

ALLEN:

Nû wordt het groote werk verricht!

EERSTE HALFKOOR:

God schiep het licht!

TWEDE HALFKOOR:

God schèpt het morgen-gloren!

SAMEN:

Gods wereldrijk wordt nu geboren!

DE GEVANGENEN:
*RORATE COELI DESUPER
 ET NUBES PLUANT JUSTUM.*

(Dauwt hemelen den Gerechte)
 (En dat de wolken Hem nederregenen.)

DE KERK:
*Troost u mijn volk in slavernij:
 Ons Paaschlam Christus is geslacht.
 Uw ballingschap is haast volbracht
 Uw redders zijn nabij!
 Geen droefheid meer en geene vrees,
 Mijn arm, lief volk, géén klacht;
 Ik kom u spijzen met zijn Vleesch:
 Ons Paaschlam is geslacht!*

ALLEN:
Het groote werk wordt nu volbracht!

DE KERK:
*Sta op, mijn volk van alle land.
 Door zon gebruind, door zon gebrand,
 In sneeuw en ijs bevroren -
 Van elke kleur, van elken aard:
 Door mij wordt gij opnieuw gebaard,
 In mij wordt gij herboren!*

ALLEN:
*Nu komen allen uit den dood
 o Moeder, in uw moederschoot!*

EERSTE HALFKOOR:
*Moeder! nu wordt de wereld schoon:
 Uw schoot!!*

TWEDE HALFKOOR:
Nu wordt de Duisternis uw Zoon!

ALLEN:
En groòt!!

DE KERK:
*o Kinderen, o mijn kroon;
 Mijn luister en mijn Zoon!
 Zóó schoon zag ik de wereld nooit
 Als nu haar God zoo diep verklaart:*

*Een bruid, die zich ter bruiloft tooit.
 Voor die zich openbaart;
 Een bruid, waarvoor men bloemen strooit,
 Een bruid, den Koning waard!*

*Was ooit een droom, als gij, zoo schoon:
 Droom van een koningszoon.
 Zijn kleine trom,
 Zijn rinkelbom.
 Zijn troon....
 O aller, allerdiepste droom,
 o allerdiepste leed!*

*De steden: meidauw op uw kleet
 En edelsteenen in uw gloed;
 Uw lach vol vlinders
 Als bloed van lammeren zoo zoet
 Als bloed van kinderen;
 De rozen van uw adem en uw mond.
 Uw zoete meeren, zuivere rivieren
 En blauwe zeeën om en om....
 Wie kan zoo hemelsch sieren
 Als God de heldere ronde trom:
 De blijde rinkelbom,
 Van zijnen Zoon!*

Komt, alle volkeren nu in mijn schoot!

ALLEN:
Moeder! nooit zagen wij u zóó schoon!

DE KERK:
Mijn kinderen, nooit zag ik u zóó groot!

Epiloog.

*Menschen, òns spel is uit,
 Het wereldspel gaat door!
 Maar vóór gij heengaat, hoort nog dit besluit:
 Dat Eén, die uit zijn troon in 't hemelsch Koor,
 U gadeslaat, ook eenmaal met u rekent;
 De vraag is dan, nièt wat gij hebt vergaard,
 Of gij gering of groot, rijk of behoeftig waart -
 Maar wat gij voor het Godsrijk hebt beteekend;
 Of gij, gevoelig voor zijn nood,
 Al naar uw macht, met klein of groot,
 Medegebouwd hebt aan den Moederschoot
 Der Kerke, of gij een Christen zijt geweest:
 Een kind des Vaders, speeltuig van den Geest,
 Die, klinkklaar door zijn instrumenten,
 Hoezeer het u verbaast,
 De boodschap van een nieuwe lente
 Voor 't Godsrijk, over héél de wereld blaast! -*

*Ons spel is uit! Nog eens: het wereldspel speelt voort;
 Speelt allen dan uw rol als het behoort
 En bouwt met christen-werken,
 Als bijen aan een raat,
 Den Moederschoot der Kerke! -
 Ons spel is uit; nu gaat!*